

Megjelenik minden héten négyszer: t. i. a Jelenkor vasárnap, kedden és csütörtökön; a Társalkodó pedig pénteken, mindegyik minden ízben egyegy iven. Előfizetni helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba a kívánatos példányok iránt csupan a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny főlvetetik 's pontosan és jutányosan közöltetik.

Előfizetni elkésteknek teljes számú példánnyal szolgálhat még a szerkesztőség.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Országgyűlés: országos ülések, a' rendi táblánál hitelesítése a' honosítási t-javaslatnak, 's több rendbeli üzeneteknek; a' főrendeknél némely rendi üzenetek felolvasása, 's az örökvaltság ügye fölötti tanácskozások; — kerületi viták, 's határozat a' jan. 30kai k. k. leirat tárgyában.)

Külföld. (Anglia, Olaszország, Törökország.)
Értesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY. ORSZÁGGYŰLÉS.

25dik országos ülés a' t. kk. és rr. nél, január 28án; tárgy: a' honosítási törvényjavaslat hitelesítése. Ghyezy Kálmán nád. ítélőmester olvassa a' honosítási törvényjavaslat 4. Sát. Kende Zs. (Szatmárm.) Országos pénztár már régen lenne, ha a' honosítottak mindig fizették volna a' honosítási díjt; azért az 1723: 64: tcz. értelmében a' változhatlan föltételek közé kívánja soroltatni a' honosítási díj-fizetést, 's ezen indítványát a' t. rendek figyelmébe ajánlja. — Ezen indítvány nem talált viszhagra. Tovább olvasván az ítélőmester a' törvényjavaslatot, az, némi szerkezeti módosítással, a' 9. Sig elfogadtatott; hanem a' 9. §. mely a' honosított külföldieket eltúlja a' földbirtok-vételtől 's birhatástól, s z e m é l y n ö k ö mélt. azon észrevétele folytán, hogy ha a' honosítottak nem birhatnának földbirtokot, a' capitulák kezére kerülne az ország, kik pedig nem magyarok: a' szakasz megváltoztatott 's a' földbirtok-nemszerzési tilalom abból kihagyatott. A' 10. §. változtatás nélkül elfogadtatott; de a' 11. §. mely t. i. rendőri és büntető esetekben a' tisztessé rendűek, úgyszinté gyárosok, kereskedők és művészekkel leendő mikénti bánásmódról rendelkezik, mint a' mely mindig magyarokatokran yujtja alkalmat, Szentkirályi Mór. indítványára egészen kihagyatott, — a' 12. §. pedig oly formán módosított, hogy az országgyűlés által honosított a' honpolgári esküt az országgyűlés előtt tegye le. — A' 13. §. ből, mellynél fogva a' törvényhatóságban honosítottak névjegyzékének másolata tudomás végett a' kir. helytartótanács-hoz évenként fölküldetni határozatlik: a' tudomás végett k i f e j e z é s k i h a g y a t o t t. A' magyar tengeremlékeni honosításról rendelkező 14. §. (mely a' 11. §. kihagyásával 13. á vált) Priviczer fiúmei követ indítványa következtében következőleg módosított: „A' magyar tengeremléken a' külföldieknek az 5. §. értelmébeni honosítása rendesen a' jelen törvénybe foglalt szabályok szerint megy végbe; azonban az ottani sajátosságok körülményekhez és tengerkikötőiszabadságokhoz képest, e' részben még a' következő rendelkezés tétetik azon külföldi egyedekre nézve, kik kereskedéssel, műparral, vagy tengerészettel foglalatokodván, a' jelen törvényben kijelölt tíz, és illetoleg öt évi határidők eltelte előtt honosulni kívánnak. Az illy kivételes honosításra következő föltételek kívántatnak: 1) hogy a' honosítandó teljeskorú legyen; 2) elélhetéséről biztosítékot mutasson fel; 3) a' magyar polgári esküt letegye. A' honosítandó bizonyítékokkal ellátott folyamodványát a' magyar királyi kormányzékhez nyújtja be; ez, ha azon törvényhatóságtól, mellynek területén a' honosítandó ideiglen tartózkodik, kielégítő tudósítást vend: a' folyamodót vallásra való tekintet nélkül honpolgárnak bevenni köteles; 's ha a' magyar polgári esküt leteszi, mindazon jogokban, kedvezvényekben részesül, és mind azon köteleességek alá esik, mellyek kereskedői és tengerészeti tekintetben a' Magyarhon benszületett polgáira fenállanak; de az illyféle egyedek is, ha a' törvényes tíz, és illetoleg öt évet a' tengeremléken vagy egybeült a' honban lakván, elöltik, és a' többi általános föltételeknek eleget tesznek: minden tekintetben Magyarország honpolgárai sorába lépnek. A' 15. §. ből lett 14. §. változtatás nélkül megtartatván, azokra nézve, kik a' jelen törvény kihirdetése előtt az országban letelepedtek, Olgyay Titusz pozsonymegyei követ indítványa folytán egy új szakasz keletkezett, mely a' 15. §. alatt következőleg hangzik: „Azokra nézve, kik a' jelen törvény kihirdetése előtt az országban letelepedtek, azon évek, mellyeket eddig a' honban töltöttek, az 5. §. 1. és 2. pontjaiban említett 10, vagy illetoleg 5 év beszámítandók.

A' zsidókról rendelkező 16. §. Pozsonymegyei indítványa következtével módosított: „A' honban lakó zsidóknak nézve az 1840: 29. tcz. rendelete fenmaradván; külföldi zsidók sem be nem vándorolhatnak, sem meg nem telepedhetnek.“ Későre járván az idő, az ülés eloszlott.

26dik orsz. ülés január 29én; tárgy: honosítási tör-

vényjavaslat hitelesítése. Ghyezy Kálmán nádori ítélőmester olvassa a' honosítási t-javaslat II. fejezetét; a' 17, 18 és 19ik §§ok megmaradtak; de a' 20ik §. mely következőleg hangzott: „Magyar hölgy, ha külföldihez megy nőül, férje honosságát követi; de özvegygyé levén, ha a' honban lakik, folyamodás minden szükségére nélkül, tetteleg visszahonosultnak tekintetik, — következőleg módosított: „Magyar hölgy, ha külföldihez megy nőül, 's a' honból kiköltözik, honosságát elveszti; de ha a' honba ismét visszaköltözik, folyamodás nélkül, tetteleg visszahonosultnak tekintetik.“ A' 21—27ik §§. meghagyatnak. A' 28ik §. mely így hangzott: „Ha örökség, vagy birói foglalat útján szállana földbirtok külföldre, tartozik azt egy év alatt magyarnak eladni; mit ha nem tenne, a' 27ik §. rendelete szerint eladatván: ára fog nekiké általadni.“ — következőleg változtatott: „Ha örökség útján szállana földbirtok külföldre, azt tartozik egy év alatt, ha e' honban meg nem telepedik, magyarnak eladni; mit ha nem tenne, a' 27ik §. rendelete szerint eladatván: ára fog nekiké átadni. — Mind két esetben azonban a' 33ik §§ban meghatározott levonati díjnak helye lesz.“ A' 29, 30, 31 és 32ik §§. megtartatnak; a' 23ik §. pedig, mely így szólt: „A' hon határain kívül lakó külföldi, e' honban nyilott örökségét, mint szinte a' kiköltöző egyed itten keresett vagyonát kiviheti; de mindezt csak azon föltételek alatt, melyek hasonló esetekben, azon álladalomnak, melyben az örökös lakik, vagy kiköltöző meglepedni szándékozik, törvényei szerint, a' magyar haza irányában fenállanak. Ezen esetekre községenként felügyeltetni az illeto törvényhatóság köteles. Ez oknál fogva, külföldre örökség nem vitethetik, sem vagyonával a' külföldi, megyékben a' szolgabíró, kerületekben és kir. városokban az illeto kapitányok engedelmével, ki nem költözhetik. — Azon föltételek, mellyek alatt mindezt az illeto külföldi törvényei szerint hazánk, vagy más országok irányában megengedtetik, bebizonyítani, az örökösödő vagy kiköltöző tartozik.“ — Következőleg módosított: „A' hon határain kívül lakó külföldi, e' honban nyilott örökségét, mint szinte a' kiköltöző egyed itten keresett vagyonát, miután annak egy tízed részét az ország pénztárába befizette, kiviheti. Ezen esetekre községenként felügyeltetni, az illeto törvényhatóság köteles. Ez oknál fogva, külföldre örökség nem vitethetik, sem vagyonával a' külföldi, megyékben a' szolgabíró, kerületekben és kir. városokban az illeto kapitányok engedelmével, ki nem költözhetik. A' 34 és 35ik §§. mely külföldieknek egymás közt és honfiakkal e' honban és külföldön kötött magán-szerződésekből eredett viszonyok elintézésére nézve rendelkezett, Kossuth L. indítványára kihagyatnak, azon okból, mert nem tanulhatja meg a' magyar bíró 's ügyvéd a' külföldi törvényt. A' 36ik §. mely rendőri 's büntető esetekben a' 11ik §. rendeletét e' honban élő minden külföldre kiterjesztette, szinte kihagyatott. A' 37ik §. pedig oly formán módosított, hogy a' 26, 27, 28, 30 és 33ik §§. rendelete alól nem az egész tengeremlék, hanem csak a' szabad kikötők területei vétetnek ki.

Bevégzetetvén e' szerint jelen tárgy, annak ismétli ki-nyomatása 's a' m. fő rendelkezéssé leendő átvitele határozatott.

Ezután olvasta az ítélőmester a' fölírási javaslatot gr. Schmidegg Kálmánnak és b. Horeczky Antalnak az országgyűlésre meg nem lett hivatásuk tárgyában; nemkülönb a' sérelmek összeszedése tárgyában üzenetet, 's az orsz. választványi tagok névsorát, mellyet személyenként ö mélt. következő tagokkal szaporított a' kir. tábla részéről: Sárközy Kázmér alnádor, Kopácsy József, Károlyi László kir. személyenkénti ítélőmesterek; Horvátország részéről: Miksies Miklós ítélőmester, 's Osegovich Metell; a' jelen nem levők részéről: Szirmay Pál.

Végre olvastatotta' mutalkozó inség elhárítása iránt kelt üzenet és fölírási javaslat, mellyek a' m. főrendekhez átküldetni rendeltettek. Ezzel az ülés eloszlott.

27dik országos ülés a' t. kk. és rr. nél; tárgy: k. k. leirat felolvasása. Viszsaérkezvén a' t. rendek az elegyes ülésből, Ghyezy Kálmán nádori ítélőmester által felolvasatott ö felségének k. k. leirata, a' megyei kormányzás körében a' mult országgyűlése óta tett intézkedések iránt; mellyet már közöltünk. Felolvasás után gr. Andrássy Manó Tornamegye követe 's kerületi elnök kérte személyenként ö méltóságát, hogy a' felolvasott k. k. leiratot kerületi tanácskozás alá boesátani méltóztassék; mi ellen ö méltóságának semmi észrevétele nem levén, a' k. k. leirat kinyomatni rendeltetett. Más tárgya nem levén az ülésnek, szétoszlottak a' t. rengek.

Előleges. Mielőtt a' közbeeső — városrendezési vá-

lasztványi munkálat tárgyalásáról szóló kerül. ülések tanácskozásait folytatnók, soron kívül érintjük röviden a' 48dik ker. ülést, melly febr. hó 5kén Torna és Hontmegyei követe ker. elnöksége, és Szabó M. jegyzősége alatt tartatott. A' gyűlés megnyitása után felolvasatott az adó tárgyában kelt második üzenet, melly nyomtatás alá rendeltetvén, a' lapunk 16ik számában előlegesen közölt, 's jan. 30kán kelt k. k. leirat hozatott tanácskozási szövegre.

Indítványt e' tárgyban az ellenzéki tanácskozási folytán Gömör követe Szentiányi K. tett, ki is a' választókerületi körülmények, az ország alkotmányos institutioi, 's a' kormányzat ezen institutioi iránti közelebbi eljárására vonatkozó nézeteit előadván, magára az adminisztratori ügyben adott k. k. leiratra tért át, — kifejtve: mikép szóló azt nem tekintheti olyannak, melly sérelmünket végképp megszüntetné, de tekint egy közéleti lépésnek, melly e' sérelem megszüntetéséhez vezet. Mindenek előtt hálát kívánok kifejezni ö fels. személye iránt, hogy az alkotmányt sérthetlennül fentartani, 's ezt január 30ki leiratában kimondani kegyelmes volt. A' hálanyilvánítást szóló oda is kiterjeszteni kívánja, hogy a' megyei rendszer körül az országgyűlésen kívül tett intézkedésekből eredő aggodalmait figyelembe véve azoknak elosztatására tulajdon akarátánál fogva atyai gondját kiterjesztette. De ki kell mondani szóló szerint azt is, hogy aggodalmaink nem alaptalanok, 's miután fejedelmi szavát bírjuk: hogy a' megyerendszer tökéletes épségben megtartatni 's a' főispáni hivatal törvényes állásába vissza fog helyeztetni, ezen szándéknak valóztatására szükséges az ugynevezett újrendszert minden következtelével valóssággal megszüntetni, szükséges továbbá, hogy a' közigazgatás a' helytartótanács útján kormányoztassék 's a' megyei dolgokban csak a' megye útján történjenek intézkedések, a' fölírási jognak teljes épségbeni megtartása mellett; szükséges továbbá a' főispáni hivatalt a' törvény által nem ismert, 's az 1826ki resolutio által is csak kivételes egyes esetekben fentartott adminisztratorság megszüntetésével, mellyek az újrendszer következtelével, előbbeni törvényes állásába visszahelyeztetni, egyszersmind őket oda utasítani, hogy az 1723: 56. tcz. szem előtt tartva a' főispánok ne adminisztráljanak, hanem örökjének az administratio fölött; végtére szükségesnek tartja szóló ö felségét megkérni, hogy kegyelmes akarátánál illy értelembeni tetteleg végrehajtásával még ezen országgyűlés alatt adja jeleit, mert így mentetünk fel panaszaink, és sérelmeink részletes tárgyalásától.

Ez ellen Lónyay Menyhért Beregm. követe előad: mikép a' leiratban nyilvánított kir. akarat az alkotmány fentartása mellett szól, 's hogy az adminisztratorok sürűbb kinevezését a' közélet élénkebb haladása szükségelte, 's hogy végre ezek jövődöre csak kivételes esetekben igértetnek kinevezendőknek: e' szempontból indulva szóló észszerűbbnek tartja a' fölíratban kifejteti: hogy ámbár a' főispánok gyakoribb mellesése törv. kormányzati rendszerünkkel meg nem egyeztethető, 's ez által oly czélat következtetésére véltük magunkat fölhívatva, mellyet megyei szerkezetünkre 's alkotmányos életünkre káros hatásnak kelle tartanunk, mégis mellőzzük aggodalmainkat fejtegetni, vevén a' leiratban fejedelmi biztosítást. Ennélfogva szóló kimondatni javasolja: miszerint ezen aggodalom elosztatásával reméljük, hogy a' korkérdések megoldása alkotmányos irányban fog történni, 's ez leendő trón legbiztosabb támasza; tovább hálát javasol szóló kifejezni az iránt, hogy a' fejedelem megelőzőleg, 's önként, mielőtt ezen sérelemből támadt aggodalmuk a' rr. fölterjesztették volna, azokat megszüntetni szándékozott. Ha ez történik, hiszi szóló, hogy egy alkotmányos elv sem áldoztatik fel, 's részéről eléri azt, hogy oly törvényhozási intézkedés tétessék, mellynél fogva a' megyék kormányára törvényszerű kivételes eseteken kívül — egyedül főispánok alkalmaztassanak.

Ezen két indítvány huzamos, és élénk vitát támasztott, míg végre többen szavazást sürgetvén, az elnökség az egész kérdést szavazásra ereszté. Gömör indítványát pártolták: Pozsony, Nyitra, Vas, Nógrád, Zala, Liptó, Komárom, Somogy, Zólyom, Fejér, Pest, Turóc, Abauj, Zemplén, Ung, Szabolcs, Gömör, Borsod, Heves, Torna, Máramaros, Békés és Arad. A' beregi indítvány mellett szavaztak: Soprony, Trencsény, Bars, Hont, Győr, Baranya, Esztergom, Mosony, Tolna, Árva, Bács, Pozsega, Verőce, Szerém, Sáros, Szatmár, Szepes, Bereg, Ugocsa, Csongrád, Temes, Torontál, Krassó, és Horvátország. Mindkét részen 23 megye nyilatkozott; Veszprém és Csanád

gát a törvényhozás tétükre ragadtassa 's a törvény csekély sikereinek okait, tehát a segélyt is tévesztett módon és helyen keresse; egy szóval a törvényhozási ovatosság, bölcsesség, körültekintés, fokozatosság, jog és érdek-kímélés szempontjaiból indul az indítvány; az agitatio teréről a megfontolás, a gyakorlati formulázás, a részletes megvitatás mezejére teszi által a kérdést — meddő előviták mezejéről oly mezőre, hol a nehézségek léteznek, hol tehát ábrándostervkoholáshatárt természetet és szilárdtalál, — fontolatlan vagy éretlen vágnak tüze pedig meghül, és jótékony gyakorlati irányt vehetni képessé tétetik. Azt mondja egy német író igen helyesen: „Weltgeschichte ewiger Übergang vom alten zum neuen.“ A dolgok ezen természetét meg nem változtathatjuk. Földadásunk: jogot igazságot becsületesen, törvény őtalma alatt szerzett jogokat az átmenetel közben enyészettől megóni. Ezen békés átmenet eszközlésére kedvezők a körülmények. Békében élünk; a földesur és jobbágy közötti viszonyt szabályozó törvények ingatlan erőben főállanak; a nép bizalommal és nyugodtan várja intézkedéseinket; teljes szabadsággal, minden nyomasztó külbehátás nélkül rendelkezhetünk. — Használjuk a kedvező alkalmakat. — Belső összehangzást kell hoznunk özszeres kifejlési processusunkba. Ne titkoljuk magunk előtt: kibontakozunk a feudalismusi vagy azzal rokon szerkezetekből. Egy vala ezek közül mentességünk a rendes adózási terhek től. A förr. minapi határozata a közös teherviselés tárgyában egy új lépés azon pályán, melyet a feudális muszály rokon institutiókból kibontakozásban futunk, lépés, mely a dolgok erejénél fogva szükségkép ugyanazon szellemű további lépésekhez vonand maga után. — Az urbéri viszony, ha nem maradványa, de közel rokona a feudális szerkezeteknek, melyeknek az újabb hadviselés, az országgazdászati újabb fordulat, és a polgárisodás megváltozott iránya, alapjait ingatta meg. — Azon szükség megértése, melyek ezekből folynak, nem kevésbé földadása a törvényhozásnak, mint a tulajdoni jog tisztelben tartása. A törvényhozást előrelátásnak kell vezérelni, midőn ezen rendíthetetlen alapra épít. Erős meggyőződés, hogy kifogyhatlan hállával tartoznak a magyar földművesek millióit a törvényhozásnak azért, hogy biztos birtokkal ruházza fel őket, hogy törvényvel szabta meg tartozásaikat, és így őket az önkénytől megmentette. — Azon ok, mellyel fogva a törvény jogosan meghatározhatta az esztendei tartozások maximumát, most is főáll, az országvédelem rendes költsége most is a földmives törvényes köteleltsége. Az urbéri tartozások magányjogi tulajdon képeznek, de olyat, mellynek haszonvételei törvényvel vannak megszabva. Ha akkor, midőn ezen törvények hozattak, joga volt a törvényhozásnak ezen tartozások esztendei mennyiségét és nemét meghatározni, joga lett volna már akkor is ezen tartozásokat csupán egy neműben, azaz pénzben, megszabni, vagy pedig általános mennyiségre azaz tőkére változtatni. — M. förr., nincs status, mely céljait elérhetné, vagy csak megközelíthetné, ha a status terheinek hordozása végett a honlakosok egész özszevégének ereje nem vétetik igénybe. A teherhordási képességet tehát minél inkább elterjeszteni a legfőbb feladatok egyike. Vagyonos, értelmes földmivelő osztály nélkül nincs status, mely magának állandó jöllétet igrerhetne. Vagyonoságot csak a tőkés szabad és célszerű alkalmazása eredményezhet. A nemzeti tőkék legnevezetesebb ágát mindenütt a munka képezi, — értelmiség pedig legbiztosabban a célszerűen alkalmazott munka mezején fejlődik. Honunkban a nemzeti munkatőke nagy része vagy egészen veszendőbe megy, vagy célszerűtlenül alkalmazatik. A munka becsé mindinkább megértetik. Jó munka föltételezi nagyrészen a földesur sikereit. Ezt érzi a földesur naponként inkább — és érzi hasonlólag a jobbágy. Innen özszeütközése a kettős érdeknek. Az egyik mindinkább érzi szükségét, hogy azon munka, mellyről rendelkezhetik, jó legyen. Az urbér nem egyéb nevezetes részében, mint napszámban megszabott földbér, és így az, ki azzal tartozik, azon fog mindig igyekezni, hogy azt minél kisebb erőfeszítéssel végezhesse, és magán könnyítsen. Az ebből származó rossz munka annyiban pozitív munkatőkevesztés, mennyiben erőpazarlással jár, a mennyiben pedig ezen elpazarlott erő máshova fordíthatatnék, eventualiter új közkár támad. Nem untatom féségedet és mgkatrészletekkel. Nem beszélek arról: földdel törtéjük é a megváltás, vagy ne, és miképp? milyen legyen a bíróság, melly itélni fog? a kilenczetre kiterjedjen é a választvány munkálkodása? hogy mozdíttassék elő az engedélyező törvény sikere? milyen esetekben és garantiák mellett foglalhasson helyet a köteleltségek elve? Mind é a választvány köréhez való. Elég tudnom, hogy annak az indítványozó széles működési mezőt kíván megnyitni, elég tudnom, a mi legfőbb, hogy az indítványzó méltóságok számára a végelhatározást főn akarja tartani akkorra, mikor a választvány munkája be leend fejezve. E föltölt fentartja az indítvány az engedélyező törvényt — a választványt utasítja, hogy sikeresítésére módokat javasoljon, a köteleltségek elvét csak azon esetre javasolja alkalmazhatónak, ha a jobbágyközség teljes kármentesítést adni részrehajlatlan bíróságok itélete folytán kész, és képesnek mutatkozik.

Mindezek által azt tartom, el vagnak minden lehető aggodalmak oszlata, és a dolog azon ösvényre helyezve, melylyen célszerű intézkedések, a kellő jog és érdekkímélés mellett, lehetségesek. Ezekre támaszkodva még csak egyre figyelmeztetem mlgtokat. A köteleltségek elvének az indítvány értelmezése szerinti kimondásátló ne tartóztassa vissza mlgtokat az, hogy az eddigi engedélyező törvény sikeretlenségének okai között alig lehet észre találni, hol a megváltás a földesur beléegyezésének hiányában talált volna akadályra. Ez igaz lehet — de nem kell felejteti, hogy épen a szabad egyezkedés sikerének bizonytalansága lehetett, sőt volt bizonyosan azon ok, melly miatt az ilyen egyezkedés meg sem kísértetett. Adják meg mlgtok a lehetőséget, hogy teljes kármentesítés mellett a megváltás bizonyosan bekövetkezhető legyen, és legyenek főnséged és mlgtok bizonyosak, hogy mindkét részről nagyobb hajlam fog mutatkozni a barátságos kiegyenlítésre, mellynek mindíg megmaradandnak előnyei, de nagyobb ösztöne mindíg az leend, hogy ha nem sikerül is, mind a mellett módja van a jobbágy községnek teljesen kármentesítve földesurát, polgári önállóságra fölvárgódhatni. Én tehát arra kérem mlgtokat, hogy az indítványozó tisztelt barátom által kifejtett győző okokat méltányolva, mellyekhez én csak keveset adhattam, indítványát egész terjedelmében elfogadni méltóztassanak. G. Sz. a p. a r. A. mindkét részre nézve kényszerítő formában kívánja az örökváltság életbe léptetését. — Gr. Erdődy Sándor: A tárgyra nézve két szempont forog főn. — I. ör. t. i. szükséges é az örök megváltás. 2. ör. mi módon lehetséges? Az elsőt itt kell elhatározni; szükséges pedig márcsak a közhelyesítés elfogadott elvénél fogva is, mellyet igazságosan alkalmazni nem lehet, ha csak a földek közti különbség meg nem szüntetik, ha csak kiki saját földétől nem fizet. Az akadályok, mellyek miatt az örökváltsági törvény céljának, mint a kir. előadásokban is érintetik, meg nem felel — kétfélek: 1. ör. vagy nem akarja a jobbágy magát megváltani, vagy 2. ör. nem képes; az elsőt teszi vagy azért, mert be nem látja a megváltás hasznait, vagy azt hiszi, hogy későbbre föld megváltás nélkül is szabad leend. A másodikra nézve ok az, hogy pénze nincs; vagy a földesur nem áll rá a megváltásra. — Az első akadályt itt figyelemre sem méltatva az utóbbiakra megjegyzi, hogy a hypothecalis bank, országos pénztár 'sat ezeken nagyot segíthetnek. — Ezekon kívül a megváltásnak más több módjai is vannak; a nem akaró földes urak irányában célhoz vezető eszköz lenne a kényszerítő alakban alkotandó örökváltsági törvény. — Véleménye röviden az, hogy a kényszerítés elve mondassék ki, de az azt föltételező részletek kidolgozására utasíttassék az orsz. választvány.

Gr. Cziráky János: Az örökváltság üdvös léte nemcsak hazánk politikai állására 's nemcsak földmivelésünk, iparunk és kereskedésünk fölvirágztatására, és az által milliónyi honlakosainknak biztosítandó jövőjére nézve lebeg szemem előtt mint hatalmas tényező nem csupán azért, mert ezen ügynek teljes elrendezése által lehető egyedül, hogy egyéb, hazánk anyagi jöllétét tárgyzó átalakulási kérdések, értem az adó és ösiséget, igazságos bason alapulva föloldhatók, ha az előrehocsátandó örökváltsági mütétel által a földbirtoktulajdon szilárdíva leend; de főképp, mint az előt. Gr. Szapáry Antal igen nyomatékosan esetele, magok a földesuraknak józanul felfogott érdeke is ohajthatóvá teszi, hogy ezen kérdés iránt jöjjünk még pedig minél előbb tisztába; még különösen azon kapcsolati viszony és szövetséges állásnál fogva is, mellyben a közhíradalom tartományai irányában létezik, hol mily határozottsággal történnék é kérdés megoldására sikeres gyakorlati előkészítő lépések, a nagymgt. fő Rendeknél nálamál bővebben tudva vagyon; hol a hátramaradást, honunknak politikai helyzetét tekintve, nemzetünknek csak legnagyobb kárával tapasztalhatók; — mennyire törekednünk kell pedig minden becsületesen és módon az ur és jobbágy közti kérdéseknek nem az eddigi főnálló urbéri törvényeknek foltozgatásával, mellyben már a mult hongyülésen beléegyezéseket a m. förr. bölcsen meg is adták, de teljes eligazodással végelintésére, ki szemét behunyni nem akarja, más balesetein pedig okulni ildomosnak tartja, azok által, mi kevés idő előtt közel éjszaki szomszédinknál a történet, semmi esetre nem megvetendő tanúságot szerezhett magának Korántsem azok sorába tartozom én mindig főrendek, kik a mostani urbéri viszonyokat és általában az ur és jobbágy közti correlációt igaztalanság a vagy jogelemezés következtvényeinek vallanám. Eredete ezen, mint minden főnálló ember alkotta institutióknak, mellyek nem a jelenkor születte, sem a jelen századi törvényhozások által kezdeményezégek eredményezettek, a történet tulajdonává vált, és ámbátor egy jeles német író azt tartja: „die Weltgeschichte ist das Weltgericht“ mégis — azt hiszem, századok lefolyta után akár jóváhagyólag, akár kárhóztatólag constatairozni akarni, fölöttük eltörve a pártolat akkori helyzetüket és körülményüket roppant olvasottság mellett is félszükség veszélye nélkül alig lehet. — Szükséges volt, — úgy vagyok meggyőződve, — mikor a népek a mivélődésnek alacsony fokán állottak, hatalmasok és parlagiak majd nem zsarnokoskodva egyaránylag garázdálkodtak, hogy valamint amazokat a felsőbb hatalom és fejedelmi önkény korlátozta, úgy feudális hatóság zabolázta, és pedig vas kézzel, a könnyen mindent vadul leromboló tömegeket; hogy tartozásuknak bár mértéken túli megadása és kényszerített munkásság írta a henyé és durbózó életmódra serkentő hajlamot, és nemzedékekbe ihlesse a szorgalom éltető szikráját; de ez idők megváltoztanak, és körülményeivel, mint egy köztisztelben álló mély be-

látásu statusfőru a mult hongyülés megnyitáskor a tró' számolyánál mondá, megalkudunk kell; csak hogy az alkudozásnál ha nem is lehet, hogy mindig az örök igazság, de mindenkor a méltányosság szolgáljon alapul. — És illy nagy érdekgyben, — mint a jelen és mint honunkban minden átalakulási kérdés, ha annak szerencsés megoldását hordjuk szívünkben, igenis m. förr. megindítani a kérdést a lelkesedésnek kell. De midőn a csekélyvének pillanata üt 's a kerék mozogni kezd, — akkor a lelkesedés helyét átengedni, legalább csekély meggyőződés szerint, kell a higgadt megfontolásnak és éretl ovatosságnak, hogy önzés, szenvedély és felekezetségi vágy nélkül komolyan, mint törvényhozóktól méltán várhatja a nemzet, intézkedhetni lehessen még a késő időkre is áldást hozólag. És valóban örömmel tapasztalom, hogy a magyar törvényhozás ügyelve mind a kor igényeire, mind a kir. előadások fő pontnyilvánult fejedelmi szándokra, é téren kezdeményezte a kérdést; mellynek ha sikerdus megoldását ohajtuk, mint én, egész erőmből és igaz szívből áldozatokkal készséggel is, járulunk kell a józanul értelmezett szabad föld eszméjének életbeléptetéséhez. Legnagyobb készséggel találkozom azért a t. rr. el' téren, és az általok szorgalmazott orsz. választványoknak kiküldetéséhez szívesen járulok, az örökváltságnak eddigi kevés sikerét azonban szinte leginkább pénz- és hitel-hiánynak tulajdonítván. Fontos kérdés előttem az: vajjon, és itt legyen szabad kissé elemezem a t. kk. és rr. által bár általánosan, de mégis irányadólag föllállított egyedül a földesurra alkalmazott kényszerítési elvet, üdvös é jelenleg ezen elvbe beléegyezni, mellynek előleges elfogadására minket a t. kk. és RR. egyuttal fölszólítanak. E kérdés megfjtése két tekintet alá esik: kiállja é ez elv, ha nem az igazság, legalább a méltányosság veszélyeztetése nélkül, az okserü statusbölcsesség indokolta ildomosságnak tüzi próbáját? és ha kiállja, vajjon szükséges é, avagy hasznos é ezen elvnek általános föllállítása és a tárgyalás mostani stadiumában országos határozatképeni kimondása is? — Az első kérdés tehát jogi és statuspolitikai szempontból véleményem szerint igényli a törvényhozó figyelmét; jogi szempontból, és ha a törvény utasítása nélkül annak korlátozó bilincseitől menten, szabad akaratom szerint mint bírónak itélnem kellene, soha az egyoldalu kényszerítési elvnek alkalmazásába beléegyezni nem tudnék, mert az igazságnak kölesönösnek kellett lenni, ha csak nagy Sándor módjára ketté vágni nem akarjuk a gordiusi esemőt, mert annak megoldása némi nehézségekkel jár; avagy az iránt némileg kétségbe esve csüggedünk, ha nem egy középkor hagyományát, millyen a kérdéses urbéri viszony, mellynek mint érintem, jogossága sokak által gyanuba hozatik, középkorú-féle modorra „sic volo sic jubeo“ forma intézkedéssel elnyésztetni akarjuk — a kényszerítési elvet mind földesur mind jobbágyra nézve egyaránylag föllállítani kellene — mi azonban nézetem szerint a jobbágyra nézve létesíthetlensége miatt alig ajánlható, és mert szerződés lesz, — legyen az aztán bár törvény által szentesített — még is mindig az örökváltságnak basisa. Szerződő felek között egyik félnek a másik rovására és ennek akaratja ellenére — és ebben helyzetem főleg a súlyt, — kedvezőbb előnyt nyújtani, egyik felet kényszeríthetni, a másikat nem, valamint a jogon alapult szerződésnek eszméjével, melly mind két részről szabad beléegyezést első föltételül tűz, ugy minden jól rendezett statusban nélkülözhetetlen postulatum gyanánt létezni kellő tulajdon sérthetlenségének magasatos eszméjével soha öszhangzásba nem hozathatik, — és változhatnak tekintetben bár a politikai nézetek, és törvényhozói vélemények, a megsértett jog fogalma kérelhetetlenül főnáll, és magával ellentétben levő intézkedésekre az süti a jogtalanságnak eltörölhetetlen bélyegét, még messze következtvényeiben is veres font gyanánt átvonulót.

De azért nm. Förr. mert jogi szempontból kiindulva, bár nem állja ki ezen elv — mint mondanám — a tüzi próbát, még is azt hiszem, hogy statuspolitikai és törvényhozói szempontból kiindulva, mindent elkövetnünk kell, és mint előre becsátám, ha nem volna is lehető az örök igazság ösvényein maradvá kibontakozni, még is soha el nem térve a méltányosság fonálától, minden becsületes utat és módot megkellene kísértenünk é kérdés megoldására, 's ha ezen szempontból tárgyalom a t. KK. és RR. által föllállított elvet, tagadni nem akarom, hogy ugy fejlődhetnének jelesen a kiküldendő országos választványban — az örökváltság iránti tanácskozások, hogy legjobb akaratú és legfőbb szándokkal természetesen a tőkés teljes kármentesítésnek iránytje mellett ez elvnek foganatosítása malum necessariummá válhatik, — nehogy az ügynek szentsége az ország kárára hatalmaskodók dacoskodásán hajótörést szenvedjen. En tehát az elv fölött eltörni a pártolat részemről nem kívánom, az örökváltsági kibontakozásban azonban első föltétül kikötni, már azért is, mert az előrehocsátottak után nem tartja ki az igazság ismérvényét, szinte nem akarám, hanem subsidiarie, és ugy értelmezem én a tekintetes Karoknak és Rendeknek üzenetét is — csak akkor használni, midőn már minden enyhebb és jogosabb eszközökből kifogyva, egyedüli menekvő salvátela gyanánt maradna főn — é drasticus szernek használása, és azért midőn ezen elvet maga alkalmazásában igen is lehetőnek gondolom, és az utóbbi orsz. választvány tanácskozásából ki nem zárom, önként megfjtés végett előgördül azon általalm föltett második kérdés megoldása: vajjon szükséges avagy hasznos é ez elvnek a discussióknak é jelen stadiumában országos határozatképeni kimondása? Általános, bár irányt adó elvek elvonult föllállításának, megvallom, tág értelmezés és balmagyarázat miatt barátja nem vagyok, és orsz. határozatképeni kimondásukat csak akkor találom elkerülhetetlen szükségesnek, ha azok mintegy mathematicai bizonyossággal egyedüli biztosítékul szolgálhatnak valamely kérdés megoldására; még pedig akkor is ugy, hogy mindjárt az elv illyképeni kimondása mellett az általa jellemzett ügy is még azon törvényhozás lefolyta alatt, ha nem vég megoldását, mi nem mindig lehető, legalább főbb részleteiben kifejlődését találja. Mert mennyi ovatossággal kell lenni általános elveknek országos határozattal szentesítésénél, az

országgyűlés tapaszthalása mindennap igazolja, és tekintetben ne csináljunk magunknak illúziókat; majd nem minden országos határozattal karöltve jár azon országosan elterjedt álhiedelem és előítélet, hogy bármily kérdést tekintve, csupán az ily módon szentesített elvekben rejlik valamely ügy megértésére minden üdv és boldogság. Így történik, hogy azon közbenső idő alatt, mely egyik országgyűlés, és a másik között esik, és mely időszak minden alkotvánnyal és törvényhozással bíró nemzeteknél a törvényhozásilag megpendített de még törvény nem vált eszmék megértésére van szánva, és mely idő mindenemü tervezetek iránti fogékonyságot engedélyez, már csak a diaetale conclusumok által tört uton járva, ezek egy olly körbe sodorják a legérdekesebb kérdéseket, melyekben a kiindulási és találkozási pont mindig összevágván, mint egy circulus vitiosusban forognak az eszmék; minék a hozandó institutiók legnagyobb kárára egyoldalúság és fölületesség a következténye. ... az üdvös törvénynek mind annyi mostoháji. És jelen kényszerítési elvre is egészen alkalmazom e meggyőződésemet. De kérdem: végre ha teljes szabadsággal, mint én ohajtom—küldetnék ki az országos választvány, szükséges avagy hasznos é ezen elvnek kimondása? mert v. meglesz ezen országgyűlés alatt az örökvaltságot biztosító törvény—mint én igen forrón ohajtom—vagy nem; ha igen: akkor midőn szabad kezét hagyunk az országos választványnak, az elv mostani ki nem mondása a dolgón mit sem változtat, mert annak alkalmazása ugy is a választvány hatalmában állván, annak elmulasztott kimondását bőven pótolandja a sanctionált sikert nyújtó törvény; ha nem: és lájdom! kimerítő törvény nélkül történék haza, már akkor a diaetale conclusumá vált elvet nemcsak hogy nem hasznosnak, hanem inkább több tekintetnél fogva veszélyesnek is tartanám, és pedig azért, mivel valamely lényeges országos határozatnak megváltoztatása még a fejér hullónál is ritkább tünemény, minden utóbbi expedienseket kizárva, a fejlődhető eszméket már eleve veri az egyoldalúságnak kaptájára, de a mellett az örökvaltsági szabad egyezkedéseket, melyek még is mindig a legkivánatosabb kibontakozási eszköz gyanánt kinálkoznak, és törvény nem léteben az 1840. 7. tcz. szellemében egyedül fönnmaradnak, mód nélkül nehezíti, mivel a könnyen hívó földnép között az országos határozatnak már többnyire törv. erő tulajdonittatván, ábrándos igényeknek formálására és követeléseiknek mértéken tuli feszítésére alkalom nyújtatik; de végre mint mindnyájan párt és véleménykülönbség nélkül tudjuk, mennyire szoktak fölhasználni országos conclusumok mind azok által, kik azokban még nem törvényesített nézeteiknek paizsát vélik találhatni— a népközt olly agitációnak nyitunk tárt kaput, melyet minden áron kerülni, a törvényhozásnak tisztogy mint önmagunknak érdekében áll. Véleményem tehát volna, elfogadni a tekintetes karok és rendek üzenetét, de magától értelven ugy is a tökéletes kármentesítési eszme, mely nélkül csak a törvényhozás által jóváhagyott tulajdon-fosztással válnék az egész örökvaltsági operáció, minden e- lőleges elvnek kimondása nélkül teljes szabadsággal kiküldeni az orsz. választványt olly meghagyással, hogy minden az örök- valtsági ügy könnyítésére szolgáló adatot használva, az elibe külön terjesztendő javaslatokat megbírálná és azokat az ország- gyűlésnek teendő jelentésében megérintené és azokból kizsze- melve észszerű és sikert ígérő tervet készítené. — Most pedig minden részletekben ereszkedéstől, milyen szinte a kény- szerítési kérdés is, és azon igen alapos nézetek is, melyeket gróf Erdődy Sándor és előtte koronaőr ő kegyelmessége megpen- dített szerényen, ovakodnánk annál is inkább, — mert most az egész honra néve általános szabályokat mind a megváltási módokra, mind azok alkalmazására nézve föllálatni lehetet- len és igazságtalan volna, hol a föld külön természete, közel em- poriumok, közlekedési eszközök, a megváltandóknak vagyoni- beli állapota, meg száz és száz más tekintet a bötes törvényho- zónak valamint külön gondoskodását, ugy külön intézkedését is méltán igénylik.— Ezek a tárgy iránti nézeteim, melyek nyomán a t. karokhoz és rhez intézendő üzenetünkben válaszolni ohaj- tanék.— És így nagyobb általánosságban maradnék, mint kor- ör ő kegyelm. maga indítványában nyilvánítja; de ha ezen né- zeteim a nmgu förről elfogadásra nem találának, és ha báró

Vay Miklós ő excellenciája által tett indítvány szolgálhat az e- rembeni külön néz-tek egyeztetésére, részéről abban is meg- nyugszom. — (Folyt. köv.)

A kisedovó intézeteket M. O. terjesztő egyesületnek ez idej febr. 13-án regg. 9 órakor t. Pest vármegyeháza kisebb teremében tartandó rendes közgyűlésére a t. cz. alapítók, rész- vényesek és minden ügybarát tisztelettel meghívotnak.
Stuller Ferencz, egyesül. titkár.

KÜLFÖLD.

OLASZORSZÁG. Nápoly jan. 22. d. u. Az ingerültség pillanatról pillanatra növekszik. Ma délben először hangzott a nápolyi forradalmi kiáltás: fuy, fuy (szaladjatok, szaladjatok!) egyszerre több pontján a városnak. Mercatonevi városnegyed- ben már az alsó nép is háborog. A nápolyi kicsinytel kezd a forradalmat. A népben leghihetlenebb hírek terjednek el. Annyi tény, hogy az utcákon s kávéházakban nyíltan beszél- nek, az éjjeli öröknek gunyosan bókoltgatnak, gunydalokat ké- szítenek, a kir. rendeleteket hangosan bírálgtatják stb. A rendőrségi tisztek nem látatják magukat, Granilóból 20 fog- lyot szabadítottak meg. Egy órával ama fenebbi kiáltás után halálesend uralkodott Toledóban, Chiajában s vartéren; a várudvarokon sok katonaság van összevonva. Ez este köz- boesánatot várnak Nápolyban s Palermo számára már elkül- döttnék mondják. Messinából meglehetősen hírek érkeznek, ott csak a palermoi dolgok végét várják.

A genuai s livronoi lapok levelei Nápolyból (jan. 23 s 24-keről) azon hírt jelentik, miszerint Peloro gőzös Paler- mótól sok sebesült katonát hozott magával. Állítólag határta- lan ingerültség és zavar uralkodék Nápolyban, gyakran hal- latszék az utcákon ezen kiáltás: viva la Costituzione!

Róma jan. 23-án. Palermo álguyzatása legutóbbi biva- talos tudósítások szerint, folytonosan tartott. Eddigelő a go- lyók által okozott kár esekélynek mondatik. Tapasztalt angol katonatisztek, kik a „Bulldog“ fődözetéről távesövön szem- lélék a lövések sikerét, bizonyítják, mikép soha sem láttak annyi löport ártatlanul légbe röppitetni. A város alatt álló sergek nagyon gyávákul iratnak le. Valamennyi élelmiszerök Nápolyból hozatik. — A várbán azonkívül vízhijánnyal kell küzdeniök, — miután a vízvezető csövek mind elrontatvák.

A Florenzben megjelenő Alba ismételve állítja, mi- szerint nemcsak Palermo, hanem Messina is az álguyzatás megszüntetését az angol consul erélyes közbejárultának kö- szöni. Messinában a többi consul is, főleg az orosz, — az ott nagy mennyiségben létező idegen vagyon miatt, a város lő- döztetése ellen nyomatékosan tiltakoztak. A palermoi ese- ményekről említett lap még következő részleteket hoz fel: Mi- után a kiszállított haderő a többi csapatall, melyek a szent- györgy-kapun kívül táboroztak, egyesült, a fölkelőköt, kik két felé kitortek, élénkül megtámadatott s jóformán nagy veszteséget szenvedett. A palermoiak azonban a városon kívül a sergek nagy száma miatt a tért meg nem tarthat- ták, s a kapuk őtalmazására kelle szorítkoznioik, mi mellett 12 álguyjoknak, melyeket Trapani és Termini erősségekből kaptak, igen jó hasznát vették. Sauchet tábornok és Aquila gróf hódolás iránti felszólítására azt válaszolák a fölkelők, miszerint utolsó csep vérig akarják magukat őtalmazni. Ere kezdődött az álguyzatás. Egyike az első golyóknak a Tri- nacia vendéglőt érte. Midőn az angol consul s az angol ha- digözös parancsnoka ezen lödöztetés ellen tiltakoztak, a tü-

zelést a királyiak tüstint megszünteték s Aquila gróf taná- csosnak vélte Nápolyba visszatérni. — Genuai lapok szerint Livronóban a béke még nincs tökéletesen helyreállítva. — Népesoportok járják éjjel az utcákat kiáltozva: viva Guer- razzi! További elfogatások történtek állítólag s Ridolphi marquese ismételve szólítja fel a népet nyugalomra. — A nápolyi király állítólag könyeket hullatott a legutóbbi ese- mények miatti szívfájdalmában, — drága gyöngyök voltak azok, melyeket ha miniszterei valódi becsök szerint méltá- nyolának, a koronás főnek népei sorsa fölött nem kellene többé sirásra fakadnia.

Rómából jan. 22-keről írják: itt Rómában is nagy lé- pés történt előre, mi azonban a derék pápának nem csekély bosszúsága s megerötetésébe került: minisztersége *) fon- tosabb részét világiak sorából nevezé. Már hetek óta tudatott Gabrieli herczeg hadi miniszterre nevezetése; ez nem tünt fel, jóllehet eddigelő még a hadügy is főpapok kezében volt. Tegnap megtudtuk: hogy gróf Ferretti Péter pénzügyi, tea- noi herczeg Gaetani pedig rendőrségi miniszterre nevezte- tett. Ezen kinevezetéseken kívül hallomás szerint Róma ed- digi kormányzója Savelli főpap is követi állomásra határozta- tott. — Valamint Milanóban Lombardia, ugy Velenczében a velencei tartományok számára a „középponti gyülekezet“ a lakosok szükségét s vágyait egy kérelvében összefog- lalván, nem sokára az alkirálynak adja által, ki azt a felség- nek benyújtani ígérkezett.

Nápolyból Florenzbe Livronon át érkezett jan. 30-ai hírek szerint ő fels. a nápolyi király, miután Palermóban a 18 és 19-kei rendelvények a nép által nem fogadtattak el, s Nápolyban is fellázadt tömeg alkotványt sürgetett, az egye- sült két ország számára a belgiumihoz hasonló alkotványt en- gedélyezett.

ANGLIA. Mind a mellett, hogy a közvélemény-vezető fitekintélyek a haderősítés ellen nyilatkoznak, a kormány, törvényhozáson kívül, intézkedett e tárgyban s miután a szárazföldi katonaság pattantyus osztályait erősíté, most a gyalogság és lovasság is megszorítja, ugy hogy az e- gyesült országokban őrségeskedő századok mindegyike 20, minden lovassági testület 80 s gyalog ezred ezer emberrel pótoltatik. A tisztek száma megmarad.

A herefordi püspök dr. Hampden ügye a kir. főtör- vényszék előtt már bevégeztetett, az ítélet azonban csak ké- sőbb fog közre boesáttatni.

1839-ben Hill Róland megjósolá, mikép a fillér pos- ta által forgatott levelek száma — kevés év alatt ötszörö- sül. A jóslás tökéletesen valósult. Az 1839-ki posta forgatta levelek összesen 76 milliót tettek, míg 1847-ben 322 mil- líóra rugott számuk. Bizony nem is jövedelmez az a roppant postabér.

Az admirálság igen észszerű változtatást hozott be a hadihajókon szolgáló legénységéül. Jövöben ugyanis tenger- rész növendékeket alkalmaztat. Ez által a hadihajók rövid idő- n belül tengeri katonákat nyerendnek, kiknek érdekében álland a szolgálatban maradás, míg a kereskedő-hajókról vett tengerészek azon szigoru fegyelem s rend által, mely a hadihajókon uralkodik, kevés hónap után annyira kedvöket veszti, hogy vagy legelső alkalommal megszöknek, vagy mint használhatatlanok elboesáttatnak.

*) Uj év óta miniszterséggel bírnak az egyházi statusok.

18ik szám.

É R T E S Í T Ő.

1848.

Tölgyfa és kemény-deszka-szállítás.
A kir. kincstári Ferencz-csatorna szükség- geire következő fanemek kívántatnak u. m.
A) a kir. Ferencz-csatorna hosszabbításához.
24/24 hüvelykes tölgyfa 12 db 3 öl 3 „ „
6 db 1 öl 2 „ „
15/16 hüvelykes tölgyfa 12 db 3 öl 1 láb hoszas.
14/16 „ „ 24 „ 5 „ 4 „ „
14/15 „ „ 12 „ 3 „ 1 „ „
12/16 „ „ 12 „ 3 „ 1 „ „
12/15 „ „ 49 „ 3 „ 1 „ „
12/12 „ „ (12/14) „ 5 „ 4 „ „
7/8 „ „ (12/14) „ 4 „ 0 „ „
7/8 „ „ 12 „ 4 „ 0 „ „
B) a jelenlő csatornához.
15/16 hüv. tölgyfa 60 db 4 öltől 4 öl 5 láb hoszas.
14/15 „ „ 180 db 2 öltől 5 lábtól 3 öl „ „
12/12 „ „ (12 „ 6 „ 3 „ „ „
„ „ (20 „ 4 „ 0 „ „ „ „
„ „ (16 „ 2 „ 3 „ „ „ „
8/9 „ „ (20 „ 4 „ 3 „ „ „ „
7/8 „ „ (2 „ 3 „ 3 „ „ „ „
7/8 „ „ 200 „ 2 „ 3 lábtól 3 öl 3 láb h.
Keménydeszkák 2 hüvelykes 4—6 hoszasu legkevesebb 13 szél, 1000 darab.
Keménydeszkák 1 1/2 hüvelykes 4—6 hos- szu legkevesebb 13 szél, 500 darab.
Kemény hajó zsindelek 4 láb hoszas, 1.000

Prosztyák (7 láb hoszaságu 8000 darab. (8 láb) 3000
Dereglye-bókonyok 50 darab a lábna 6 1/2 vastagsággal 2—3 öl hoszasággal, a szarvánál 5 láb magassággal.
Hajó-bókonyok 100 darab a lábna 7 1/2 vastagsággal és 2—3 öl hoszasággal, szarvánál 5 láb magassággal.
A faneméknél megkivántatik, hogy előlött fákából vágva és szurágottnak ne legyenek, rothadt ágaktól repedésektől megvetemültségtől fagy- repedéktől vagy általjában akármennyi hibák- tól, melyek zsilip-vagy hajó-épitésre alkalmat- lanná tennék, mentek legyenek.
A tiszaháti fának elsőbbség fog adatni.
Feltételeztetik: hogy a szállító legföjebb f. e. július hó végéig a szállító tulajdon költsé- geire és veszélyére bevégeztessék, ugy azon- ban, hogy az A) alatt érintett fanemek a zsilip- épitő helyig Batina helységgel áttalellenben, a B) alattiak pedig a Ferencz-csatornába szál- lítottassanak, magában értetvén, hogy ha tiszaháti fa-szállítatnék, a szállító az A) alatti fanemek- től a csatornánál vámentesítve leend.
Az irásbeli ajánlatok bepeeséltelen ezen föl- irattal: „Tölgyfa-szállítási ajánlata N. Nnek a kir. kincstári Ferencz-csatorna igazgatóság- hoz Zomborban.“ legföjebb februárius hó 26-ig (huszonhatodikáig) benyújtandók.— Azonfölül minden ajánlatban nyilvánosan kitéteessék, hogy ez az ajánkozóra nézve azonnal kötelező.

A vállalkozók, kik vagy az egész mennyi- séget, vagy ezen fanemeknek csak egy részét szállítani ohajtanák, tartoznak vagy személyesen, vagy pedig törvényes felhatalmazottak által a fennemlített napon megjelenni, és az ajánlatok felnyitása előtt a zombori k. kincstári Ferencz-
Árverési hirdetés.
A nagyméltóságú magyar kir. udv. kincstár kegyes jóváhagyásából közhírré tétetik: hogy az 1846-ik évi k. k. Tokaji uradalmi termésű 107 hordó 3puttonos aszú, nemkülönbön ugyanazon
H i r d e t e s.
101. Az eszéki k. só- és harminczad-kerü- leti felügyelőség részéről közhírré tétetik: hogy az Eszék és Belye közötti 2395 öl hoszu, és 3 2/3 öl széles ut-töltésnek tökéletes elkészítése tekin- tetéből 507 köböl terméskőnek kiállításra, és a Mohács mellett levő szabari kőbányából a Dráva partjáig az eszéki kamarai vámhíd közelébe, sa- ját munkákkal és hajókon leendő átszállítása, — melynek bére körülbelül 11,800 forintokkal, — továbbá e terméskőnek a kirakodási parton 1—1 1/2 ujnyi kavicsesá törése, és ugyan e ka- vicsnak a nevezett parttól az uttöltésnek kijegy- zett lerakodási helyeire a vállalkozónak saját szekerein, saját munkásaival, s mindennemü eszközeivel leendő szállítása végett, mely mint- egy 2500 pftal fog kiküldetni, — f. 1848-iki febr. 18-án (tizennyolczadikán) az eszéki sószállítási és vámfőhivatali irodában a nm. m. k. udv. ka-

esatornai igazgatóságnál 10% bánatpézt le- tenni, vagy pedig a bánatpézt a benyújtandó irásbeli ajánlathoz eszolni. A jelenlevőkkel a- zonnal szerződés fog köttetni: míg a távollevők ezen szállítás eredményéről írásilag tudósítatni fognak. Zomborban, január hó 16-án 1848. 3—3 évi tolesvai termésű 20 hordó két puttonos más- lásborok 1848-ik évi martius 6-án (hatodikán) Tarczalon a k. k. tiszartató lakban tartandó nyil- ványos árverés utján a legtöbbet ígérőnek kész- pénzfités mellett eladatni fognak. 2—3 mara helybenhagyásának föntartása mellett ár- lejtés fog tartatni.
A vállalkozók, kik e vállalatnak egyik, vagy másik részét, vagy mind a két részt együtt az árlejtés alkalmával megnyerni ohajtják, s kik az árlejtési bizottság előtt a felvállalandó rész- nek kettős árával föléro vagyonbiztosítékot, a- vagy készpénzben, vagy a szabályszerűleg el- fogadható, s a pénzüiaczi árkelet szerint státus- papirokban, a vállalatnak egyszerű értékét az árlejtés alkalmával fölmutatni, s 5 petnyi bán- natpézt letenni képesek, a fenebbi kettő napon reggeli 9 órakor tartandó árlejtésre ezennel meghívotnak.
Az árlejtési és szerződési föltételek a nm. m. k. udv. kamara kiadói hivatalában, valamint az eszéki kerületi felügyelőség, és k. sóhivatal i- rodában a szokott hivatali órákban megtekin- hetök. 3—3